

معرفی نظریه دگردیسی حرفه‌ای دانشجویان کارشناسی پرستاری و کاربرد آن در آموزش پرستاری

محمد رضا دین محمدی^{۱*}، امیر جلالی^۲، حمید پیروی^۳

۱. استادیار و عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، زنجان، ایران

۲. استادیار و عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

۳. استاد و عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

* نویسنده مسئول؛ زنجان، بلوار پروین اعتصامی، دانشکده پرستاری و مامایی زنجان، گروه پرستاری،

تلفن همراه: ۰۹۱۲۳۴۱۱۹۰۸، آدرس الکترونیکی: mdinmohammadi@zums.ac.ir

چکیده

زمینه و هدف:

اجتماعی شدن حرفه‌ای، جنبه اساسی تکامل دانشجویان پرستاری است. این فرایند با ورود افراد به برنامه آموزش پرستاری آغاز و با اتمام آموزش پرستاری و ورود به محیط‌های کاری ادامه می‌یابد. هدف مقاله حاضر معرفی نظریه دگردیسی حرفه‌ای دانشجویان کارشناسی پرستاری و کاربرد آن در آموزش پرستاری می‌باشد.

مواد و روش‌ها:

این مطالعه با هدف معرفی نظریه بسترزاد دگردیسی حرفه‌ای دانشجویان کارشناسی پرستاری ایران انجام شد. برای این منظور ابتدا با جستجوی واژه‌های کلیدی «اجتماعی شدن»، «اجتماعی شدن حرفه‌ای»، «حرفه‌ای شدن»، «آموزش پرستاری» و «دگردیسی» در بانک‌های علمی انگلیسی زبان «Pub Med» و «CINAHL» و فارسی «SID» و «IranMedex» کشور، تعداد ۲۷ مقاله علمی و ۲ کتاب مرجع مرتبط انتخاب و بررسی شد. در ادامه با نظریه حاضر مورد مقایسه قرار گرفت.

یافته‌ها:

در این مطالعه نظریه بسترزاد دگردیسی حرفه‌ای دانشجویان کارشناسی پرستاری معرفی گردید. سپس ضمن مقایسه آن با مدل‌ها و نظریه‌های موجود در ادبیات پرستاری، کاربردها و پیشنهادات عملی مبتنی بر یافته‌های این نظریه در آموزش پرستاری ارائه گردید.

نتیجه‌گیری:

این مطالعه، نظریه دگردیسی حرفه‌ای دانشجویان کارشناسی پرستاری ایران را با لحاظ زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی و ابعاد زمانی معرفی نموده است. توجه و تأمل در ماهیت تجارب دانشجویان پرستاری در قالب مراحل سه‌گانه (وابستگی، گسستگی و پیوستگی) و ساختارهای حرفه‌ای و خارج حرفه‌ای پیرامون آنها، برنامه‌ریزان آموزش پرستاری کشور را در اتخاذ تدابیر درست یاری می‌نماید.

واژگان کلیدی: اجتماعی شدن، حرفه‌ای شدن، دگردیسی، آموزش پرستاری، ایران

کاری ادامه می‌یابد (Chitty, 2005, Shinyashiki, et al., 2006)

، Wolf and Hoerst, 2007, Weis and Schank, 2002

(Young, et al., 2008). بنابراین، اجتماعی شدن پیامد خواسته

مقدمه

فرایند اجتماعی شدن حرفه‌ای، جنبه اساسی تکامل دانشجویان پرستاری است. این فرایند با ورود افراد به برنامه آموزش پرستاری آغاز و با اتمام آموزش پرستاری و ورود به محیط‌های

(2009)، برنامه ریزان آموزش پرستاری تا زمانی که درک روشن و درستی از مضامین تشکیل دهنده و عوامل و نیروهای پیش برنده پدیده اجتماعی شدن حرفه‌ای پیدا نمایند، قادر نخواهند بود اقدامات و تدابیر مؤثری برای بهبود فرایند اجتماعی شدن دانشجویان در حرفه پرستاری پیاده سازی نمایند.

این مقاله قصد دارد ضمن معرفی نظریه دگردیسی حرفه‌ای دانشجویان کارشناسی پرستاری، کاربرد این نظریه را در آموزش پرستاری بیان نماید.

معرفی نظریه دگردیسی حرفه‌ای دانشجویان کارشناسی پرستاری

این نظریه حاصل رساله دکتری تخصصی پرستاری نویسنده مقاله و مصوب مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ایران می‌باشد از نوع نظریه بسترزاد^۲ است که با رویکرد تحقیق کیفی به انجام رسیده است. مطالعه با سوال اصلی «دانشجویان کارشناسی پرستاری چگونه در حرفه پرستاری اجتماعی می‌شوند؟» آغاز گردید. داده‌های این مطالعه از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته عمیق با دوازده نفر از دانشجویان کارشناسی پرستاری و دو نفر از دانش‌آموختگان جدید کارشناسی پرستاری در دو دانشکده بزرگ پرستاری و مامایی شهر تهران جمع آوری و همزمان با استفاده از روش مقایسه‌ای مداوم تحلیل گردید. این مطالعه به مدت ۳۲ ماه و بین سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۱ به طول انجامید. تحلیل داده‌های مطالعه طی سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی مطابق با روش استراس و کوربین ۱۹۹۸ منجر به توسعه نظریه «دگردیسی حرفه‌ای دانشجویان کارشناسی پرستاری» با فرایند و ساختارهای مربوطه آشکار گردید (نمودار ۱).

یا ناخواسته فرایند آموزشی و تجارب محیط کار می‌باشد (Mackintosh, 2006, Shinyashiki, et al., 2006). دانشجویان پرستاری نقش‌های حرفه‌ای وابسته به پرستاری را از طریق فرایند اجتماعی شدن حرفه‌ای یاد می‌گیرند (Weidman and Stein, 2003).

بحث در مورد اجتماعی شدن در پرستاری سال‌های متمادی مطرح بوده است. طی دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ تعدادی از مدل‌های اجتماعی شدن حرفه‌ای برای دانشجویان پایه و دارای پروانه کار پرستاری تدوین شده است. پژوهش‌های اخیر نیز بیشتر به جنبه‌های خاص پدیده اجتماعی شدن مثل استرس‌ها یا مهارت‌های رویارویی پرداخته‌اند که منجر به خلق مدل‌های جدید نشده است (Chitty, 2005, Tradewell, 1996).

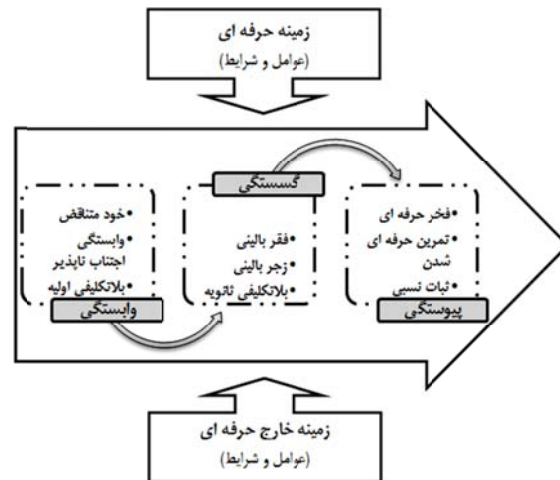
در دو دهه اخیر، مطالعات در زمینه پدیده اجتماعی شدن حرفه‌ای به طور عمده پیرامون موضوعات آن از قبیل نقش و جایگاه عوامل (انسانی و غیر انسانی) اجتماعی شدن، آثار و پیامدهای پدیده و راهبردهای مدیریت فرایند اجتماعی شدن صورت گرفته است. برخی از مطالعات نتایج خود را در زمینه نقش و جایگاه عوامل غیر انسانی از قبیل محیط‌های آموزشی و کاری در اجتماعی شدن حرفه‌ای گزارش کرده‌اند (Mooney, Maben, et al., 2006). برخی دیگر، پیرامون نقش عوامل انسانی از قبیل مربیان، پرستارها، منتورها و الگوهای نقشی در اجتماعی شدن پرستاران جوان و دانشجویان متمرکز بوده‌اند (Kimberly, 2007). نتایج (Wolf and Hoerst, 2007, Shinyashiki, et al., 2006) بعضی از مطالعات در خصوص تبعات و پیامدهای اجتماعی شدن حرفه‌ای (MacIntosh, 2003, Mackintosh, 2006, Price, 2009, Shinyashiki, et al., 2006, Young, et al., 2008) و برخی نیز در زمینه فرایندها و راهبردهای مدیریت دوره گذر نقشی^۱ دانش‌آموختگان جدید پرستاری (Duchscher, 2008, Gerrish, 2000, Zaman Zadeh, et al., Young, et al., 2008, Scott, 2008) ارائه شده است. در ادبیات پرستاری کمتر مطالعه‌ای را می‌توان یافت که به طور مشخص به تبیین پدیده اجتماعی شدن دانشجویان در حرفه‌ی پرستاری پرداخته و کل فرایند را مورد توجه قرار داده باشد.

اجتماعی شدن پیامد اجتناب ناپذیر ورود به هر حرفه‌ای بوده و خود زمینه ساز و تعیین کننده کیفیت شکل‌گیری هویت حرفه‌ای فرد در آن حرفه تلقی می‌شود. از سوی دیگر، عوامل فردی، موقعیتی و سازمانی دخیل در پدیده اجتماعی شدن بسته به فرهنگ، زمینه و بافت‌های اجتماعی مختلف می‌توانند تاثیرات متفاوتی بر فرایند اجتماعی شدن داشته باشند (Price,

^۲. Grounded theory

^۱. Role transition

نمودار ۱: نظریه دگردیسی حرفه‌ای دانشجویان کارشناسی پرستاری

دانشجویان کارشناسی پرستاری طی چهار سال آموزش در دانشکده‌های پرستاری، فرایند اجتماعی شدن در حرفه پرستاری را طی سه مرحله ی وابستگی، گسستگی و پیوستگی در بستر و زمینه‌ای از عوامل و شرایط حرفه‌ای و خارج حرفه‌ای تجربه می‌نمودند.

مرحله وابستگی همزمان با ورود دانشجویان به دانشکده‌های پرستاری آغاز می‌گردید. دانشجویان در اوایل افرادی تازه وارد و مبتدی محسوب می‌شدند که به دلایل نقص دانش و تجربه لازم، تابع مقررات و نظم حاکم بر محیط‌های آموزشی بودند. از این رو در امور آموزشی و حرفه‌ای خود وابسته به عوامل آموزشی از جمله اساتید دانشکده و مربیان بالینی بوده و نقش منفعل‌تری ایفاء می‌نمودند.

مرحله گسستگی که به طور مشخص با ورود دانشجویان به عرصه‌های بالینی آغاز می‌گردید، تجربه نسبتاً متفاوت و واقعی‌تری از حرفه پرستاری را فراروی آنها قرار می‌داد. ناکارآمدی عوامل و برنامه‌های آموزشی در کنار شرایط نامساعد محیط‌های بالینی بیش از هر موقع دیگری دانشجویان را آسیب‌پذیر می‌نمود. کسب بینش واقعی نسبت به پرستاری و تحمل تجارب ناخوشایند محیط‌های بالینی، ناهماهنگی و تعارضی در تمامیت فردی و حرفه‌ای دانشجویان ایجاد می‌کرد. این مرحله از بحرانی‌ترین تجارب برنامه آموزشی دانشجویان به حساب می‌آمد.

مرحله پیوستگی وضعیتی بود که دانشجویان به طور عمده در سال‌های آخر برنامه آموزشی تجربه می‌نمودند. این مرحله پیامد کسب تجارب و قابلیت‌های متنوع فردی و حرفه‌ای بود که آنها را در بازیابی ثبات نسبی و تمامیت فردی و حرفه‌ای‌شان توانمند می‌نمود. همچنین دانشجویان در این

مرحله نقش نسبتاً فعالی در کنترل و اداره امور آموزشی و حرفه‌ای خود ایفاء می‌کردند.

در هر یک از این مراحل سه‌گانه، شکل و ماهیت کنش و واکنش‌های دانشجویان در تعامل با عوامل و شرایط حرفه‌ای و خارج حرفه‌ای پیرامون، کیفیت اجتماعی شدن آنها را در حرفه پرستاری تعیین می‌نمود. دانشجویان ضمن گذر از این مراحل پر فراز و نشیب و تحمل تجارب خوشایند و ناخوشایند پوست اندازی (دگردیسی) حرفه‌ای را تجربه می‌نمودند.

نظریه دگردیسی حرفه‌ای دانشجویان کارشناسی پرستاری مبتنی بر داده‌های مطالعه در قالب یک فرایند سه مرحله‌ای همپوشان با توالی زمانی نسبتاً مشخص در یک ساختار حرفه‌ای و خارج حرفه‌ای توسعه یافت. این نظریه بسترزاد، ماهیتی تکاملی، پویا، پیچیده، مداوم و در عین حال شخصی داشت. در جریان این فرایند، دانشجویان پرستاری با تجربه مراحل سه گانه وابستگی، گسستگی و پیوستگی از موقعیت و جایگاه فردی بیگانه و غیر خودی^۱، به موقعیت فردی خودی^۲ گذر می‌نمودند. به عبارت دیگر، دانشجویان با گذر از این مراحل، یک تغییر تدریجی در ساختارهای شخصیتی خود پیدا می‌کردند.

مطالعات در دو دهه اخیر در زمینه اجتماعی شدن حرفه‌ای به ویژه در حوزه آموزش پرستاری نشان می‌دهد که این پدیده به طور جامع و از تمامی ابعاد مورد بررسی قرار نگرفته است. مطالعات موجود اغلب از زوایای مختلف به این پدیده توجه نموده و ابعاد خاصی از آن را مورد مطالعه قرار داده‌اند. این موضوع، گستردگی و در عین حال پیچیدگی ماهیت این پدیده را نشان می‌دهد. شواهد موجود در ادبیات اجتماعی شدن، پیدایش مدل کوهن (۱۹۸۱)، هین شاو (۱۹۷۶)، بنر (۱۹۸۴) و مدل‌های مشابه آنها را در حوزه اجتماعی شدن، نتیجه مشاهدات و گزارش‌های نقلی و نه بر پایه داده‌های تجربی گزارش کرده‌اند (Chitty, 2005).

آنچه که نظریه دگردیسی حرفه‌ای دانشجویان پرستاری را از مدل‌های موجود متمایز می‌نماید، لحاظ کردن توالی زمانی تجربیات دانشجویان پرستاری در فرایند سه مرحله‌ای است که در تعامل پویایی با ساختار حرفه‌ای و خارج حرفه‌ای مؤثر بر این تجارب می‌باشد. درک و لحاظ کردن تاثیرات سازمانی (محیط‌های آموزشی و بالینی)، عوامل و شرایط اجتماعی و فرهنگی در قالب زمینه‌های حرفه‌ای و خارج حرفه‌ای در ساختار نظام سلامت ایران از تفاوت‌های اساسی این نظریه با دیگر مدل‌های مشابه می‌باشد. مدل‌های مذکور (Chitty, 2005).

¹. Outsider

². Insider

درست حرفه پرستاری به عموم جامعه و کسانی که می‌خواهند در آینده این حرفه را برای کار و فعالیت انتخاب نمایند.

- حضور فعال در مدارس و دیگر موقعیت‌ها به مناسبت‌های مختلف (روز پرستار، هفته معرفی مشاغل و ...) برای تبلیغ و شناساندن حرفه به دانش آموزان و افراد جامعه

- تغییر فرایندهای گزینش از شکل متمرکز به نیمه متمرکز و ارزیابی جامع افراد ورودی از نظر سلامت جسمی، روانی و شناختی و توجه ویژه به تمایلات و ارزش‌های فردی و انتظارات حرفه‌ای

- جذب دانشجوی پرستاری از بین دانشجویان علاقمند دیگر رشته‌های علوم پزشکی و غیرپزشکی در قالب برنامه‌های تسریع شده^۱

- برگزاری منظم جلسات معارفه دانشجویان در اوایل ورود به حرفه و زمان ورود به عرصه‌های آموزشی در محیط‌های بهداشتی و درمانی

- انتخاب اساتید راهنما و مشاور شایسته در اوایل دوره آموزشی و حفظ ارتباط سازنده آنها با دانشجویان تا پایان دوره آموزشی

- حساسیت در انتخاب و بهره‌مندی از اساتید و الگوهای شایسته جهت آموزش دروس نظری و عملی پرستاری (از جمله فن پرستاری و کار در اتاق پراتیک) در اوایل دوره آموزشی

- تاکید و توجه ویژه در تدریس دروس نظری به بخش تدابیر و مراقبت‌های پرستاری

- توجه جدی به جنبه‌های عاطفی یادگیری در کنار جنبه‌های شناختی و روانی حرکتی با تاکید ویژه به اصول اخلاقی و ارزش‌های حرفه‌ای

در مرحله گسستگی، دانشجویان بحرانی ترین مرحله برنامه آموزشی خود را تجربه می‌نمایند. آنها از یک سو به شناخت و بینش کافی در مورد حرفه پرستاری و واقعیات محیط‌های کاری دست یافته‌اند و از سوی دیگر تحت فشار شرایط نامساعد محیط‌های بالینی و ناکارآمدی عوامل و برنامه‌های آموزشی قرار دارند. بنابراین، بیش از هر زمانی آسیب‌پذیر بوده و نیاز به مراقبت، حمایت و توجه کافی دارند. مطالعات بسیاری در ادبیات پرستاری یافت می‌شود که به درجات متفاوتی یافته‌های این مرحله از مطالعه را تأیید می‌نمایند (Bisholt, 2012, Dinmohammadi, Day, et al., 2005, Dadgaran, et al., 2012)

(Masters, 2009) تنها در بخشی از مطالعه خود به بررسی تجربیات و نحوه اجتماعی شدن دانشجویان به عنوان طیفی از اعضای حرفه پرستاری توجه نموده و تمرکز آنها بر کل مسیر حرفه‌ای پرستاران بوده است. این نظریه برخاسته از تجربیات واقعی دانشجویان کارشناسی پرستاری بوده است که تمرکز اصلی آن بر مطالعه و تبیین چگونگی تجربه اجتماعی شدن آنها را در حرفه پرستاری بوده است.

کاربرد نظریه دگردیسی حرفه‌ای در آموزش پرستاری

نظریه حاضر تجربه دانشجویان کارشناسی پرستاری را در طی چهار سال برنامه آموزشی مورد بررسی عمیق قرار داده و فرایند سه مرحله‌ای را با لحاظ زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی و ابعاد زمانی معرفی نموده است. در ادامه به ویژگی‌های مراحل سه‌گانه فوق و کاربردهای مرتبط با آنها اشاره می‌گردد.

در مرحله وابستگی، بخشی از مسائل و چالش‌های دانشجویان به سیاست‌های نظام آموزشی به ویژه در حوزه نظام سلامت باز می‌گردد. پذیرش متمرکز افراد آن هم صرفاً بر اساس سطح نمرات آزمون ورودی و نادیده گرفتن تمایلات، استعدادها و ویژگی‌های جسمی، روانی و شناختی آنها پیامدی جز ورود افرادی بی‌انگیزه، بدون علاقه و ناآشنا با حرفه پرستاری به دنبال نخواهد داشت. بر اساس یافته‌های مطالعه اصلی، این افراد از همان ابتدا با رشته خود دچار چالش و تعارض می‌شوند. این مسئله بعضی از دانشجویان را تا پایان دوره آموزشی همراهی می‌نماید. مطالعاتی وجود دارند که یافته‌های مشابه مطالعه حاضر داشته‌اند (Bang, et al., 2011, Chitty, 2005, Masters, 2009, Reutter, et al., 1997).

پیشنهاداتی که در این زمینه می‌توان ارائه نمود به شرح ذیل می‌باشد. اگرچه برخی از این پیشنهادات به نظر آرمانی می‌باشند، اما ارزش تأمل و ملاحظه را دارند.

- توسعه و گسترش فعالیت‌های حرفه‌ای در سطح ملی جهت آگاهی بخشی عمومی و تصویر سازی مثبت و صحیح از حرفه پرستاری

- ورود در تصمیم‌سازی و سیاست گذاری‌های حرفه‌ای در سطوح کلان نظام سلامت کشور

- توسعه تخصص‌گرایی و ایجاد تنوع و گسترش نقش‌های پرستاران در موقعیت‌های مختلف درمانی، بهداشتی، مدیریتی و آموزشی نظام سلامت کشور

- توسعه شبکه‌ها و ارتباطات میان بخشی با نهادها و سازمان‌های خاص (از جمله وزارت آموزش و پرورش و سازمان صدا و سیما) به منظور تعریف و شناسایی

¹. Accelerated Programs

Nikbakht Nasrabadi, et al., 2010, Jahanpour, et al., 2013, Valizadeh, et al., 2008, et al., 2005

پیشنهاداتی که در این خصوص قابل ارائه می‌باشد به شرح ذیل می‌باشد.

- ارائه حمایت‌های جامع به اقتضای نیاز دانشجویان در مراحل مختلف دوره آموزشی. به طوری که بر اساس یافته‌های مطالعه دانشجویان در اوایل برنامه آموزشی به جهت وابستگی اجتناب ناپذیر آنها به مراقبت و حمایت کامل مربیان آموزشی نیاز داشته در حالی که در اواخر برنامه آموزشی بیشتر مایل بودند در جهت کسب اعتماد به نفس و استقلال کاری یاری شوند.
- ایجاد انسجام و همسویی بین بخش‌های آموزشی در دانشکده‌ها و بخش‌های بالینی در بیمارستان‌ها در جهت برنامه ریزی‌های آموزشی و تسهیل فرایندهای یاددهی و یادگیری دانشجویان
- بهره‌مندی از خدمات آموزشی و تربیتی الگوهای شایسته پرستاران در بخش‌های بالینی
- تربیت هیات علمی بالینی و بهسازی منظم اساتید و مربیان بالینی
- به کارگیری الگوهای نوین آموزش بالینی به اقتضای رشدیافتگی و نیاز دانشجویان در مقاطع مختلف دوره آموزشی
- مشارکت و هماهنگی بین مجموعه‌های آموزشی و بالینی برای فراهم کردن فضای امن، پذیرا و حمایت کننده در عرصه‌های بالینی علاوه بر ایجاد شرایط یاددهی و یادگیری مناسب، حس ارزشمندی، احترام و مورد توجه قرار گرفتن دانشجویان پرستاری را به دنبال دارد و شرایط پذیرش آنها را به عنوان نیروهای جوان حرفه میسر می‌نماید. مسئولیت برنامه ریزان آموزش پرستاری و دست اندر کاران آموزش، اساتید و مربیان پرستاری در امر آموزش، پرورش، حمایت و راهنمایی دانشجویان در محیط‌های آموزشی و بالینی تعیین کننده می‌باشد. همکاری و هماهنگی نزدیک بین دانشکده‌های پرستاری و بیمارستان‌ها منافع متقابل زیادی به دنبال دارد. استفاده از پرستاران شایسته بیمارستان‌ها به عنوان راهنما، الگوی نقشی و مربی بالینی در ایجاد جو پذیرا و عاری از تنش و خشونت از دیگر تدابیر لازم به شمار می‌آیند. اصلاح برنامه و الگوهای آموزشی باید در جهتی باشد که از دانشجویان، پرستارانی متکی به نفس و خود آگاه تربیت نماید تا با کسب توانمندی‌های لازم، خود و حرفه پرستاری را از قید و بند فشارها رهایی بخشند. به هرحال هوشیاری و خودآگاهی،

همبستگی حرفه‌ای را به دنبال دارد و این همبستگی، خودباوری و هویت حرفه‌ای را به همراه می‌آورد.

در مرحله پیوستگی، که بخش خوشایند تجربه اجتماعی شدن دانشجویان پرستاری می‌باشد نیاز به حفاظت و تقویت هوشمندانه دارد. در این مرحله دانشجویان پس از گذر از مسیری سخت و ناهموار به یک ثبات نسبی دست یافته و شرایط لازم را برای گذر به نقش حرفه‌ای پیدا کرده اند. آنچه که از یافته‌های مطالعه بر می‌آید دانشجویان در این مرحله به جهت نیاز شدید و اجباری که برای آماده شدن برای دنیای واقعی کار احساس می‌کردند، فعالانه در فرایند یادگیری و مدیریت امور آموزشی و حرفه‌ای خود درگیر می‌شدند. انگیزه دانشجویان در این مرحله برای یادگیری، کسب استقلال کاری و مسئولیت پذیری بیش از پیش بود. همچنین مهارت‌های ارتباطی دانشجویان با بیماران و اعضای تیم مراقبتی به ویژه پرستاران به شکل چشمگیری گسترش پیدا کرده بود. مطالعات متعددی یافته‌های این مرحله از مطالعه را تأیید می‌نمایند (Dunn, et al., 2005, Dadgaran, et al., 2012, Peyrovi, et al., 2000, Nikbakht Nasrabadi, et al., 2005).

پیشنهادات در این مرحله به شرح ذیل می‌باشد.

- پذیرش و توجه به توانمندی‌های دانشجویان در این مرحله حس اعتماد به نفس آنها را تقویت می‌نماید. این امر با ایجاد فرصت‌های یادگیری، مرتفع کردن محدودیت‌های موجود، پذیرش آنها در گروه‌های حرفه‌ای، واگذاری مراقبت کامل بیماران، ارائه بازخوردهای به موقع و سازنده و ارزشیابی منصفانه از عملکرد آنها می‌تواند در بازیابی و حفظ تمامیت فردی و حرفه‌ای آنها مؤثر واقع شود.
- بازنگری مجدد در فلسفه، رسالت و اهداف برنامه کارآموزی در عرصه (اینترشیپ)، اصلاح و اجرای صحیح آن در عمل می‌تواند آثار و پیامدهای مثبت و سازنده‌ای در تجربه اجتماعی شدن دانشجویان و گذر نقشی آنها بر جای گذارد.
- نقش الگوهای شایسته در این مرحله نیز غیرقابل انکار می‌باشد.
- احیاء آزمون نهایی به شکل آزمون پیش کارورزی (پره انترنی) جهت ورود دانشجویان به دوره کارآموزی در عرصه با هدف حضور آنها در این دوره با آمادگی بیشتر.
- تنظیم و برنامه‌ریزی برنامه کارآموزی در عرصه دانشجویان در قالب برنامه پرسنل پرستاری (نوبت کاری کامل) برای درک و تجربه کامل فرایندهای کاری.

مأموریت برنامه‌های آموزش پرستاری کشور باید به جهتی هدایت گردد که هدف آن تعلیم و تربیت دانش آموختگانی باشد که در جریان تحصیل در دوره دانشجویی و پس از ورود در عرصه‌های واقعی کار و حرفه نه تنها در سازمان حل نشوند و با مطالبات آن تطبیق پیدا نکنند، بلکه موجبات تغییر مثبت در محیط‌های حرفه‌ای را فراهم نموده و سازمان را برای تغییرات مطلوب به چالش بکشانند.

تشکر و قدردانی

این مطالعه به عنوان بخشی از مطالعه کیفی بزرگ مصوب مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری (شماره ۴۶۸ م ت) دانشگاه علوم پزشکی ایران از حمایت‌های مالی این مرکز برخوردار بوده است. پژوهشگران از دانشجویانی که به عنوان مشارکت‌کننده در این مطالعه حضور مؤثر و فعال داشته‌اند، تقدیر و تشکر می‌نمایند.

- جبران خدمت دانشجویی در قالب حق الزحمه برای مرتفع کردن نسبی نیازهای کمبود نیروی کاری (با لحاظ تمهیدات و مراقبت‌های لازم) و پیشگیری از کارهای دانشجویی پراکنده، خارج از کنترل و تبعات ناشی از آن.

- فراهم نمودن ملزومات و نیازهای رفاهی و تجهیزاتی دانشجویان و مربیان در مراکز بهداشتی و درمانی

توجه و تأمل در ماهیت تجارب دانشجویان پرستاری در قالب مراحل سه گانه و ساختارها و زمینه‌های حرفه‌ای و خارج حرفه‌ای پیرامون آنها، سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان آموزش پرستاری کشور را در تصمیم‌سازی و اتخاذ تدابیر درست یاری می‌نماید. مسئولیت برنامه‌ریزان و دست‌اندرکاران آموزش پرستاری در امر آموزش، پرورش، حمایت و راهنمایی دانشجویان در محیط‌های آموزشی و بالینی تعیین‌کننده می‌باشد. همکاری و هماهنگی نزدیک بین دانشکده‌های پرستاری و بیمارستان‌ها منافع متقابل زیادی به دنبال دارد.

References:

- Bang K S, Kang J H, Jun M H, Kim H S, Son H M, Yu S J, Kwon M K and Kim J S (2011) Professional values in Korean undergraduate nursing students. *Nurse Education Today*. 31 (1) 72-5.
- Bisholt B K M (2012) The professional socialization of recently graduated nurses — Experiences of an introduction program. *Nurse Education Today*. 32 (3) 278-82.
- Chitty K K (2005) *Professional nursing: Concepts and challenges*. 4th edition. St.Louis, Elsevier Saunder.
- Dadgaran S A, Parvizy S and Peyrovi H (2012) Passing through a rocky way to reach the pick of clinical competency: a grounded theory study on nursing students' clinical learning. *Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research*. 17 (5) 330-7.
- Day R A, Field P A, Campbell I E and Reutter L (2005) Students' evolving beliefs about nursing: From entry to graduation in a four-year baccalaureate programme. *Nurse Education Today*. 25 (8) 636-43.
- Dinmohammadi M, Hushmand A, Cheraghi M and Cheraghi P (2013) Oppression in nursing profession and the way of its management *Hospital Journal*. 12 (2) 81.
- Duchscher J (2008) A process of becoming: The stages of new nursing graduate professional role transition. *Journal Of Continuing Education In Nursing*. 39 (10) 441-50.
- Dunn S V, Ehrich L, Mylonas A and Hansford B C (2000) Students' perceptions of field experience in professional development: a comparative study. *The Journal of Nursing Education*. 39 (9) 393-400.
- Gerrish K (2000) Still fumbling along? A comparative study of the newly qualified nurse's perception of the transition from the student to qualified nurse. *Journal of Advanced Nursing* (32) 473-80.
- Jahanpour F, Sharif F, Salsali M, Kaveh M H and Williams L M (2010) Clinical decision-making in senior nursing students in Iran. *International Journal of Nursing Practice*. 16 (6) 595-602.
- Kimberly H K (2007) Clinical competence among senior nursing students after their preceptorship experiences. *Journal of Professional Nursing*. 23 (6) 369-75.

- Maben J, Latter S and Clark J M (2006) The theory-practice gap: impact of professional-bureaucratic work conflict on newly-qualified nurses. *Journal of Advanced Nursing*. 55 (4) 465-77.
- Mackintosh J (2003) Reworking professional nursing identity. *Western Journal of Nursing Research*. 25 (6) 725-41.
- Mackintosh C (2006) Caring: the socialization of pre-registration student nurses: a longitudinal qualitative descriptive study. *International Journal of Nursing Studies*. 43 (8) 953-62.
- Masters K (2009) *Role Development in Professional Nursing Practice*. Jones & Bartlett Learning.
- Mooney M (2007) Professional socialization: The key to survival as a newly qualified nurse. *International Journal of Nursing Practice*. (13) 75-80.
- Nikbakht Nasrabadi A R, Parsa Yekta Z, Seif H and Rasoolzadeh N (2005) [Professionalization experiences of newly employed nurses in clinical settings in Iran]. *Hayat*. 11 (4) 5-18. (Persian)
- Peyrovi H, Yadavar-Nikraves M, Oskouie S F and Berterö C (2005) Iranian student nurses' experiences of clinical placement. *International Nursing Review*. 52 (2) 134-41.
- Price S L (2009) Becoming a nurse: a meta-study of early professional socialization and career choice in nursing. *Journal of Advanced Nursing* 65 (1) 11-9.
- Reutter L, Field P A, Campbell I E and Day R (1997) Socialization into nursing: nursing students as learners. *Journal of Nursing Education*. 36 (4) 149-55.
- Scott E, et.al (2008) New graduate nurse transitioning: necessary or nice? *Applied Nursing Research*. 21 (2) 75- 83.
- Shinyashiki, GT, Mendes, IAC, Trevizan, MA, Day and RA (2006) Professional socialization: students becoming nurses. *Rev Latino-am Enfermagem* 14 (4) 601-7.
- Tradewell G (1996) Rites of passage: adaptation of nursing Graduates to a hospital Setting *Journal of Nursing Staff Development* .12(4)183-9.
- Valizadeh S, Abedi H A, Zamanzadeh V and Fathi-Azar E (2008) Challenges of nursing students during their studies: A qualitative study. *Research Journal of Biological Sciences*. 3 (1) 94-108.
- Weidman J and Stein E (2003) Socialization of doctoral students to academic norms. *Research in Higher Education*. 44 (6) 641-56.
- Weis D and Schank M J (2002) Professional values: key to professional development. *Journal of Professional Nursing*. 18 (5) 271-5.
- Wolf Z R and Hoerst B (2007) Professional commitment in RN-BSN and basic BSN students: program evaluation. *Nurse Education Today*. 32 (2) 61-5.
- Young M, Stuenkel D and Bawel-Brinkley K (2008) Strategies for Easing the Role Transformation of Graduate Nurses. *Journal for Nurses in Staff Development*. 24 (3) 105-10.
- Zaman Zadeh V, Seyed Fatemi N and Namadi Vosoughi M (2003) [The new graduate nurses' stressful experiences during transition period]. *Medical Journal of Tabriz University of Medical Sciences*. 27 (4) 9-45. (Persian)

Introducing the professional metamorphosis theory of the BSN students and its application in the nursing education

Mohammadreza Dinmohammadi^{1*}, Amir Jalali², Hamid Peyrovi³

1. Assistant Professor, Zanjan University of Medical science, Zanjan, Iran

2. Assistant Professor, Kermanshah University of Medical science, Kermanshah, Iran

3. Professor, Iran University of Medical science, Tehran, Iran

*Corresponding Author: mdinmohammadi@zums.ac.ir

Abstract

Background and aim

Professional socialization is a critical aspect of nursing students' development. This process begins with entering into the nursing program and continues after graduation and beginning of professional practice. This paper aimed to introduce the professional metamorphosis theory of BSN students and its application in the nursing education.

Materials and methods

This study was conducted with the aim of the introduction of the professional metamorphosis theory of BSN students. For this purpose, a search was performed on scientific databases (Pub Med, CINAHL, SID & IranMedex) using the key terms "professional socialization", "professionalization", "nursing education", and "metamorphosis". Ultimately 27 scientific articles and 2 Textbooks selected and reviewed. The results were compared with the present theory.

Findings

In this study, the professional metamorphosis nursing students as a grounded theory was introduced. The theory was compared with related models and theories in the nursing literature. The applications and practical suggestions were provided in the nursing education.

Conclusions

This study introduced "professional metamorphosis of nursing students" as a grounded theory in the socio-cultural context of the health system of Iran. The nursing students' experiences during these stages (dependence, disintegration, and integration) and surrounding professional and extra- professional contexts help the nurse educators and administrators to develop effective educational interventions.

Keywords:

Socialization; Professionalization; Metamorphosis; Nursing Education; Iran